

**Euroopa Liit
Ühtekuuluvusfond**

Eesti tuleviku heaks

**Tallinna Vesi AS
Vaskjala paisu kalapääs
Projekti SFOS kood 2.1.1001.13-0043**

Ihtüoloogiline ekspertarvamus

Koostas: Martin Kesler

2015. a

Kalapääsu lühikirjeldus

Rajatud kalapääs asub Pirita jõe suudmest 24 km kaugusel Rae vallas.

Kalapääs on 65 m pikk, ning keskmises ja alumises osas ca m 19 lai. Lang on 1,8 m e. 2,8 %. Pääsu alumine kiht koosneb killustikust ning sellele on paigutatud geotekstiil (Foto 1). Tekstiilile on kahe rivina laotud maakividest astangud (läbimõõduga 300-1000 mm) ning maakive ümbritsevad alad on kaetud 0,2 m paksuselt loodusliku ümarkruusaga. Kokku on pääsule rajatud kakskümmend kaks astangut ning veepinna erinevus neis jääb alla 10 cm.

Hinnang rajatud kalapääsule

Läbiviidud ehitustööde üldine kvaliteet on hea ning tööde teostamisel on järgitud projektlahendust. Kiviastangute koguarv ja paiknemine vastab projektile. Astangute juures on saavutatud ühesugune vee kukkumine, ligikaudu 10 cm ning olulisi kõrvalekaldeid ei esinenud (Foto 2, 3 ja 4). Alumised astangud olid objekti küllastamise hetkel osaliselt vee all. Selle põhjuseks oli objekti küllastamise ajal esinenud keskmisest suurem vooluhulk.

Visuaalsel hinnangul on kalapääs probleemideta läbitav kõigile Pirita jões elutsevatele kalaliikidele. Mitmele voolulembelisele liigile (lõhe ja forelli noorjärgud, võldas, trulling, jõe- ja ojasilm) sobib kalapääs ka elupaigaks.

Kalapääs on ühtlasi ka nn peavooluks ja ning kalapääsu leidmine kaladele tõenäoliselt probleemiks ei ole. Lisaks on pääs kujundatud loodusliku kärestiku sarnaseks ning kaladel ei tohiks pääsu läbimisel ka motivatsiooniprobleeme olla.

Pääsu pikaajalise toimimise tagamiseks tuleb vajadusel pääsu kogunenud risust puhastada ning vältida tuleks risuummistuste teket.

Kokkuvõtteks

Hüdraulilised tingimused Vaskjala paisu kalapääsus on Pirita jõe kalastiku elutingimuste suhtes sobivad ning pääs võimaldab kaladel vabalt mõlemasuunaliselt liikuda.

Foto 1. Esiplaanil on näha täitepinnasena kasutatud killustik ning valmiv kalapääsu parempoolne betoonserv (M. Kesler 21.08.2015).

Foto 2. Vaade Vaskjala kalapääsu ülemisele osale, kivivallide juures on saavutatud ühtlane veetasemete langemine (M. Kesler 02.09.2015).

Foto 3. Vaade Vaskjala kalapääsu alumisele osale (M. Kesler 02.09.2015).

Foto 4. Vaade Vaskjala kalapääsu alumisele osale. Tavapärasest kõrgema veetaseme tõttu on alumised ajutiselt astangud vee all (M. Kesler 28.08.2015).